

KONGELIG NORSK AMBASSADE

Det kongelige kunnskapsdepartement
Fung. ekspedisjonssjef Rolf Larsen
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
NORWAY

Deres ref.:
200600072-/SOR

Vår ref.:

Dato:
25. august 2006

Høringsnotat – forslag til satsingsplan for utdanningsamarbeid med Nordamerika

Vi viser til departementets brev av 11. juli 2006 vedlagt rapport fra arbeidsgruppe som har utredet mulige tiltak som kan øke samarbeidet med USA og Canada innenfor høyere utdanning.

Vedlagt oversendes høringsuttalelse fra ambassaden i Washington DC.

Med vennlig hilsen

Rune Resaland
Chargé d'affaires a.i.

Vedlegg

Høringsuttalelse – forslag til satsingsplan for utdannings samarbeid med Nordamerika

Ambassaden, Washington DC, 22. august 2006.

Ambassaden ser svært positivt på Kunnskapsdepartementets arbeide rettet mot en strategi for å øke samarbeidet med Nord-Amerika innen høyere utdanning. Den utsendte rapporten redegjør for status, og angir mål, tiltak og kostnader knyttet til disse.

Det gis full støtte til rapporten og dens ambisiøse mål. Det påpekes at for å nå disse målene er det nødvendig å benytte kostnadskrevende virkemidler. Generelt påpekes videre at det er viktig å iverksette tiltak som gir økt mobilitet og utveksling begge veier, både til Nord-Amerika, og til Norge. Enkelte virkemidler og tiltak vil være spesielle for USA i forhold til Canada, siden nedgangen i antallet norske gradsstudenter er spesielt stor i USA. Kunnskapsdepartementet må etablere en formalisert koordinering av tiltakene.

Studiefinansiering

Finansiering står sentralt i studentenes valg av studiested. Hvis Norge mener alvor med å øke antallet gradsstudenter i USA, så må man satse på å gi spesiell støtte til de som kommer inn på Nord-Amerikanske toppuniversitetene, slik at de økonomisk kommer likt ut med studenter i Norge.

Det er stort mangfold blant universitetene i USA, og det er viktig å stimulere til at norske studenter søker utfordringen med å studere på de beste universitetene. Universitetene evalueres og rangeres kontinuerlig, og det er dermed mulig å holde en kontinuerlig oppdatert liste over de beste universitetene i USA og Canada.

Ambassaden understreker sin støtte til rapportens forslag om spesielle tilskudd ved

- a) Å innføre fullstipendiering av skolepenger for delstudenter og mastergradsstudenter.
- b) Å ettergi lån for studenter som fullfører en utdanning i USA eller Canada
- c) Gi to års finansiering av ettårige mastergradsutdanninger i realfag og teknologifag.
- d) Gi støtte til freshmanåret

Støtte til norske undervisningsmiljøer i USA

Amerikanske utdanningsinstitusjoner som tilbyr studier i norske emner utgjør en stor ressurs for både forskning på dette feltet i USA og evt. utveksling mellom amerikanske og norske læresteder. De amerikanske lærekreftene er organisert i foreningen Norwegian Researchers and Teachers Association of America (NORTANA) som i regi av UD/generalkonsulatet i New York samles årlig til det såkalte "Norgesseminaret". NORTANAs medlemmer deltar også i organisasjonen for lærekreftene i skandinaviske emner i USA, Society for the Advancement of Scandinavian Studies (SASS). American-Scandinavian Foundation deler årlig ut stipendier til SASS-miljøet for forskningsopphold ved skandinaviske universiteter.

Ambassaden noterer seg imidlertid et visst problem med nyrekruttering til lærermiljøene for norske emner. Videre opplever lærekreftene enkelte steder problemer med ressurstilgang for sine fag. Det bør derfor foretas en bredere gjennomgang av hvordan både nyrekruttering og opprettholdelse av de norske studietilbudene kan sikres. Direkte kontakt og avtaler mellom norske universiteter og høyskoler og amerikanske læresteder med norske emner om

utvekslingsordninger kan være ett virkemiddel for å gjøre det mer attraktivt å prioritere slike fagområder i USA. Et annet insentiv kunne være innføring av stipendier for studier i Norge av prioriterte fag.

Ambassaden vil også bemerke at rekruttering til studier av norske emner samt interesse for studie- og forskningsopphold i Norge gjerne har sin bakgrunn i en kombinasjon av kulturell og faglig tilknytning. Ofte vil en tidlig eksponering for norsk språk være begynnelsen på en bredere interesse for senere studier av norske emner i USA eller opphold ved norske undervisningsinstitusjoner. Det er derfor av viktighet å støtte opp under undervisningstilbud i norsk språk, særlig tilbud rettet mot barn og ungdom. Språkskolen ”Skogfjorden”, under Concordia Language Villages, er et godt eksempel på et velegnet tiltak på dette området. Skolen har i dag sitt nettverk, og sin finansieringskilde, i de norskamerikanske organisasjoner i USA. Et annet tiltak er Scandinavian School i San Francisco. De norske undervisningsmiljøene opplever imidlertid både ressursmangel og utfordringer knyttet til å gjøre sine tilbud kjent utover de tradisjonelle, norskamerikanske miljøer. Ambassaden vil derfor anbefale at man vurderer å gi støtte også fra norsk hold for å sikre både utvikling og regelmessighet i undervisningstilbudet og bedre mekanismer for rekruttering.

Ønske fra amerikanske studenter/forskere om opphold i Norge, eller prioritering av norske emner ved amerikanske læresteder, vil i tillegg bli påvirket av faktorer utover økonomiske vilkår eller akademisk attraktivitet. Interesse for norsk kultur eller politikk kan også anspore til interesse for norskrelaterte fag eller studieopphold. Et konsistent budskap i norsk profilering i USA, hvor Norge bl.a. framheves som kunnskapsnasjon, er derfor et sentralt virkemiddel for å bygge interesse blant potensielle studenter eller forskere. Koordinering mellom norske offentlige aktører som har betydning for ”norgesbildet” i USA vil således også kunne gi merverdi på utdanningsområdet.

Formaliserte kontakter og myndighetsrelasjoner

Det må etableres formaliserte kontakter mellom institusjoner og på myndighetsnivå, både føderale og i den enkelte stat. Vi har gode relasjoner innen forskning- og teknologisamarbeid, gjennom strategien og den bilaterale samarbeidsavtalen. Det må utformes en tilsvarende norsk strategi for samarbeid innen høyere utdanning, og det må vurderes på hvilket nivå det er hensiktsmessig å inngå avtaler.

Ambassaden støtter arbeidsgruppens forslag om spesielle informasjonstiltak og koordinert kontaktarbeid gjennom alumni-nettverk og institusjonelle kontakter, og at SIU får spesielt ansvar for policy knyttet til samarbeidsmulighetene i USA og Canada.

Rapporten redegjør for forskjellene mellom Canada og USA når det gjelder studentutveksling. Virkemidlene, og spesielt studiefinansieringen, må tilpasses etter de mål man ønsker å oppnå i det enkelte land.

Ambassadens rolle

Rapporten foreslår å opprette en stilling som utdanningsråd ved ambassaden i Washington DC som skal dekke både USA og Canada.

Ambassaden støtter sterkt dette forslaget. Ambassadens forum for forskning, innovasjon og høyere utdanning står sentralt i å fremme transatlantisk utveksling både innen utdanning og forskning. Dette er et viktig element i våre bilaterale forbindelser med USA. Med en egen

utdanningsråd vil både arbeidet med overordnede temaer på dette feltet styrkes samtidig som profileringen av høyere utdanning innenfor forumets virksomhet høynes. Det gjøres oppmerksom på at den eksisterende stillingen som utdanningskoordinator ved generalkonsulatet i New York også dekker USA og Canada. Hvis denne stillingen opprettholdes, må det sørges for klar arbeidsdeling og koordinering av virksomheten under faglig ledelse av utdanningsråden ved ambassaden.

Samlokalisering av utdanningsråd og -koordinator i Washington kan vurderes for å ytterligere styrke teamet knyttet til Forumet for forskning innovasjon og høyere utdanning.

Generalkonsulatet i New York er i utgangspunktet positiv til opprettelsen av en utdanningsrådstilling ved ambassaden, da erfaringene fra utdanningskoordinatoren er at det med nåværende ordning ofte kan være vanskelig å oppnå konkrete resultater uten et mandat som tilsier at man har myndighet til å ta kontakt og opprette konkrete avtaler, både politisk og i forhold til utdanningsinstitusjonene. Imidlertid påpekes det at stillingen på generalkonsulatet de siste årene har utviklet seg til å bli noe mer enn et sted for praktisk bistand av studenter. Studentkontakten er fortsatt viktig, og det kommer flere henvendelser daglig, både fra norske studenter som vil til/er i USA og fra amerikanske studenter som vil til/er i Norge, men det kommer også henvendelser fra institusjoner, både ute og hjemme. Kontaktskapende arbeid i forhold til utdanningsinstitusjonene i USA skjer derfor nå i stor grad mot administrasjon og internasjonale kontorer for å gjøre dem kjent med det systemet. Blant annet er dette viktig i forhold til FFU-forsikringen og opptak av studenter til Mastergrad i USA med en 3-årig norsk bachelorgrad. For institusjonene hjemme er nyhetsbrevet "News from New York" viktig for å være oppdatert på utviklingen i USA. I tillegg har utdanningsrådgiveren ansvar for kontakt med NORTANA og andre undervisningsmiljøer, og deltar aktivt i planleggingen av Norgesseminaret. Det vil derfor være viktig med en klar arbeidsfordeling, slik at man er sikker på at alle arbeidsoppgaver blir ivaretatt på best mulig måte.

Konklusjoner

Studiefinansieringen står sentralt for å øke antallet norske studenter i Nord-Amerika. Det må settes inn kostnadskrevende virkemidler.

Informasjonsarbeid og koordinert kontakt på institusjons- og myndighetsnivå er viktig, samt informasjon rettet mot studenter og fremtidige studenter på begge sider av Atlanteren.

En utdanningsråd lokalisert ved ambassaden i Washington vil knyttes til ambassadens Forum for forskning, innovasjon og høyere utdanning, og til det tilsvarende forum ved ambassaden i Ottawa. Dette vil gi god koordinering av arbeidet for økt utveksling innen høyere utdanning og forskning.

Det må utarbeides en strategi, med mål og handlingsplaner som medfører at effektive og koordinerte virkemidler settes inn for å snu en nedadgående trend.